

Referat af bestyrelsesmøde i Danmarks 3R-Center

Torsdag den 9. juni 2020 kl. 10-15, Skype-møde

Tilstedeværende: Christine Nellemann (formand), Adrian Smith, Erwin Roggen, Axel Kornerup Hansen, Jan Lund Ottesen, Peter Bollen, Lisbeth E. Knudsen, Peter Bie (observatør), Tom Bengtsen, Louise Holm Parby, Birgitte Ibenforth, Rasmus Normann Nielsen (ref.)

1. Velkomst og godkendelse af dagsorden

Dagsorden godkendt.

2. Målskema 2020

Sekretariatet gennemgik målskemaet. Det er tydeligt, at den aktuelle – og langvarige – corona-situation vil influere på en lang række af Danmarks 3R-Centers mål for 2020.

Antallet af besøg på hjemmesiden er faldet fra 14.145 i 2019 (1. januar – 10. juni) til 11.388 i 2020 (1. januar – 10. juni).

Det ser ud til, at vi når målet vedr. abonnenter på henholdsvis det danske og det engelske nyhedsbrev. Indtil videre har 194 tilmeldt sig det danske (målet er 200) og 99 har tilmeldt sig det engelske (målet er 100).

Det ser også ud til, at corona-situationen også får indvirkning på målet vedr. undervisningsmaterialet. Samtlige promoveringsbegivenheder, som sekretariatet skulle have deltaget i, har således været aflyst.

Mål vedr. deltagelse i diverse internationale begivenheder kan formentlig heller ikke opnås, idet samtlige begivenheder indtil videre har været aflyst, ligesom der endnu ikke foreligger information om, hvorvidt mange kommende arrangementer afholdes eller ej – herunder vores eget 3R-symposium.

Mål vedr. årsrapporten for 2019 er opfyldt, idet både den danske og den engelske rapport d. d. er blevet offentliggjort.

Sekretariatet kunne oplyse, at mål vedr. centerets forskningsmidler ikke vil blive påvirket af corona-situationen.

Også mål for Udvalget for Forsøgsdyr og Alternativer påvirkes af situationen. Årsmødet i juni blev aflyst. Der blev til gengæld afholdt møde i dyrevelfærdsorganernes styregruppe i februar 2020, og styregruppemødet i efteråret 2020 forventes umiddelbart at blive afholdt som planlagt.

Sekretariatet kunne oplyse, at arbejdet med en ny hjemmeside til udvalget går planmæssigt. Det forventes, at den nye hjemmeside kan tages i brug inden 1. september. I forbindelse med den nye hjemmeside har udvalget fået etableret et selvstændigt logo, som også kan anvendes i forbindelse med årsmødet, på posters mv.

Sekretariatet kunne også fortælle, at udvalgets hjemmeside vil indeholde en lang række ressourcer med særlig relevans for landets dyretekniske personale.

3. Nationale og internationale møder og kontakter

Tom Bengtsen informerede om, at han skulle deltage i NC3Rs 3R-prisuddeling (10. juni), der afholdes som et webinar.

Adrian Smith oplyste om, at corona-situationen havde resulteret i et stort antal webinarer, hvilke Adrian havde sørget for at samle på Norecopas hjemmeside (<https://norecopa.no/meetings/meetings-calendar>).

a) Swiss 3Rs Day, 3. september 2020 i Bern

I lyset af corona-situationen er det endnu uklart, hvorvidt dette arrangement afholdes.

b) European NC Network meeting, november/december 2020 i Berlin

Det er endnu uklart, hvorvidt dette arrangement afholdes.

4. Sekretariatet orienterer

a) Personalsituationen i sekretariatet

Tom Bengtsen kunne fortælle, at Birgitte Vindahl Ibenforth går på barselsorlov omkring den 1. september, og Emilie Pouplier (dyrlæge), som i øjeblikket er ansat i veterinærkontoret i Dyrevelfærd & Veterinærmedicin, vil vikariere for Birgitte.

b) Udvikling af materiale til dyreteknisk personale

Danmarks 3R-Center og Udvalget for Forsøgsdyr og Alternativer vil øge formidlingsindsatsen i forhold til landets dyretekniske personale, hvilket bl.a. skal foregå fra udvalgets nye hjemmeside. Det besluttedes, at sekretariatet skal undersøge, hvad det dyretekniske personale selv har af ønsker til en hjemmeside.

5. Uddeling af 3R-forskningsmidler 2021

Sekretariatet kunne oplyse, at uddelingen af forskningsmidler ikke påvirkes af Corona-situationen, hvorfor processen vil foregå som vanligt.

6. Kurser i forsøgsdyrsanvendelse – beslutning vedr. gennemførelse af del 2

Axel Kornerup Hansen pointerede, at det er en udfordring, at Danmarks 3R-Center/Udvalget for Forsøgsdyr og Alternativer ikke har et tilstrækkeligt kendskab til, hvem der har tilladelser til at afholde forsøgsdyrskurser.

Bestyrelsen opfordrede til, at der skabes klarhed på området. Tom Bengtsen gav udtryk for, at Fødevarestyrelsen og Dyreforsøgstilsynet bør forsøge at klarlægge området.

Peter Bie (medlem af Rådet for Dyreforsøg samt observatør i Danmarks 3R-Center) påpegede, at en permanent tilladelse ikke burde kunne tildeles.

7. 3R-prisen: Indstillingens omfang, prisens størrelse og tidspunkt for opslag

Bestyrelsen diskuterede 3R-prisen. Det diskuteredes, hvorvidt det typiske ansøgerfelt er tilstrækkeligt, ligesom det diskuteredes, om selve udvælgelsesprocessen er tilfredsstillende, idet inhabilitet kan føre til, at kun meget få af bestyrelsens medlemmer beslutter, hvem prisen skal tildeles.

I første omgang besluttede bestyrelsen, at folk som hidtil skal kunne indsende indstillinger til sekretariatet. Det besluttedes også, at hvert bestyrelsesmedlem bringer tre kandidater i spil til prisen.

Det besluttedes endvidere, at nominerede kandidater fra tidligere år skal medtages i det felt, hvorfra bestyrelsen skal finde en 3R-prisvinder. Sekretariatet udsender en liste med disse til bestyrelsens medlemmer i forbindelse med udsendelse af dagsorden til næste bestyrelsesmøde.

Der skal åbnes for indsendelse af 3R-prisindstillinger hurtigst muligt.

8. Årsrapport

a) Årsrapporten 2019

Sekretariatet kunne oplyse, at årsrapporten var blevet offentliggjort på hjemmesiden, ligesom der var udsendt nyhed og nyhedsbrev herom.

Sekretariatet kunne desuden oplyse, at man vil få trykt rapporten, når det anses som sikkert, at årets 3R-symposium vil blive afholdt. Rapporten vil så blive uddelt på symposiet.

Bestyrelsen udtrykte deres tilfredshed med årets årsrapport.

b) Fremtidens årsrapport – proces, format og omfang

Idet årsrapporten er en ressourcemæssig krævende opgave, diskuterede bestyrelse og sekretariat mulighederne for at ændre rapportens format fremadrettet.

Bestyrelsen er meget glade for de foreliggende årsrapporter for de tidligere år, som har betydet en synlighed og god præsentation af centeret og 3R-området, men at det nu er tid til at gøre rapporten lidt mindre for at spare ressourcer samt lægge sig lidt tættere op af omfanget på de rapporter, som ses fra nogle af de andre 3R-centre. Bestyrelsen udtrykte derfor ønske om, at 3R-centerets deltagelse i nationale og internationale møder oplistedes i et appendix i stedet for den grundigere gennemgang, som findes nu.

Det besluttedes, at sekretariatet udarbejder et oplæg til indhold og form af næste års årsrapport.

9. Symposium 2020

Sekretariatet kunne oplyse, at programmet til årets symposium var næsten færdigt. Det besluttedes, at programmet udsendes sammen med nærværende referat for orientering.

Axel Kornerup Hansen pointerede vigtigheden af at promovere symposiet som et videnskabeligt arrangement, hvorfor deltagelse af forskere er af stor vigtighed.

10. Undersøgelser af kontraktforskningslaboratorier

Bestyrelsen diskuterede, hvorvidt den kan - og bør - beskæftige sig med eventuelle dyrevelfærdsmæssige udfordringer hos nationale kontraktforskningslaboratorier.

Det blev pointeret, at industrien har gjort et stort arbejde for at højne niveauet hos disse. Det blev derfor foreslået, at man kan medtage en artikel i næste års årsrapport, hvori repræsentanter fra industrien fortæller om, hvordan de har båret sig ad.

Det blev også foreslået at lade de nationale kontraktforskningsvirksomheder fortælle om, hvordan de sikrer, at de ikke presses på dyrevelfærden.

Det blev foreslået, at man på et kommende DVO-årsmøde kan invitere repræsentanter fra sådanne virksomheder til at holde et oplæg om emnet. Det blev besluttet, at det skal drøftes på næste DVO-styregruppemøde.

11. Ideer og inspiration til opfølgning i sekretariatet

(Sekretariatet modtager under dette punkt input fra bestyrelsen til nye projekter eller ideer, vi skal arbejde videre med)

Louise Holm Parby præsenterede bestyrelsen for muligheden for at skrive en artikel til en specialudgave om velfærd hos forsøgsdyr, der udkommer i tidsskriftet "Animals". Det besluttedes ikke at skrive en sådan.

Adrian Smith opfordrede til bidrage til Refinement Wiki (The aim of the Wiki is to provide a platform where methods for the refinement of animal experiments can be published). Se

evt. <https://wiki.norecopa.no>

Erwin Roggen foreslog, at 3R-centeret undersøger, hvordan beslutningsgangen vedr. OECD's toksikologiske tests foregår. Hvorfor tages der ikke umiddelbart hensyn til eventuelle replacement-metoder, som kan erstatte dyreforsøg? Hvorfor bruges de pågældende dyreforsøg stadig i stor udstrækning. Christine foreslog at invitere Sofie Christiansen, seniorforsker på DTU Fødevareinstituttet og national koordinator for toksikologiske tests for human endpoints samt evt. koordinatoren for det miljøvidenskabelige område, som er fra Miljøstyrelsen til et bestyrelsesmøde for at øge forståelsen og se på evt. videre aktiviteter i bestyrelsen.

Peter Bollen oplyste om, at Dansk Standard er involveret i ISO standarder for sikkerhedstests af medicinsk udstyr, hvor der indgår dyreforsøg, hvorfor man kan overveje at høre dem vedr. processen og måske oven i købet opnå mulighed for at påvirke denne.

12. Evt.

Christine Nellemann oplyste om, at evalueringen af NC3Rs, som Christine selv skal medvirke til, er blevet udsat.

Christine Nellemann fortalte, at den fælles dyrefacilitet på DTU, Bio Facility, flyttes til at være ophængt under DTU Sundtek i stedet for DTU Fødevareinstituttet, da mange forsøg kørt af DTU Sundtek på andre faciliteter trækkes tilbage til DTU.

Rasmus Normann Nielsen informerede om, at han var blevet kontaktet af Damarks Radio, som overvejede at lade et af deres programmer (Indefra med Anders Agger) omhandle forsøgsdyr. Sekretariatet forsøger efter bedste evne at være behjælpelige med praktisk information og viden herom.

Næste bestyrelsesmøde er 3. september